

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2068, mun. Chișinău, str. Alecu Russo, 1
Tel. (373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md ,e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE

nr. 133/12

mun. Chișinău

06 decembrie 2019

Inspector de integritate al Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate, Sergiu POPA, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dlui Turcan Mihail, primar al s. Ermoclia, r. Ștefan Vodă, IDNP: [REDACTED], născut la [REDACTED], domiciliat în [REDACTED], în temeiul art. 35 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

A STABILIT:

La 04 iulie 2019 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea nr. [REDACTED] cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Turcan Mihail, primar al s. Ermoclia, r. Ștefan Vodă.

La 12 iulie 2019, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor.

Potrivit sesizării și a materialelor anexate, dl Turcan Mihail, primar al s. Ermoclia, r. Ștefan Vodă, a admis o încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese manifestată prin semnarea actelor juridice (contractelor) cu societatea comercială SC „[REDACTED]” SRL în care deține cotă parte (este fondator) și care este administrată de către persoana apropiată (fiul) [REDACTED].

La 16 iulie 2019, în conformitate cu prevederile art. 31 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, prin procesul-verbal de inițiere a controlului nr. [REDACTED], în privința dlui Turcan Mihail, primar al s. Ermoclia, r. Ștefan Vodă, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Prin serisoarea nr. 04-12/1478 din 16 iulie 2019, recepționată la 18 iulie 2019, dl Turcan Mihail a fost informat despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și despre drepturile sale prevăzute la art. 33 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

De menționat este faptul că dl Turcan Mihail a făcut uz de drepturile sale și la 19 iulie 2019 a luat cunoștință cu materialele dosarului de control.

În temeiul prevederilor legale prevăzute la art. 20, alin. (1), lit. a) - d), art. 32, alin. (3) și art. 37, alin. (2) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, au fost consultate date din registrele [REDACTED] și solicitate [REDACTED] (solicitățile nr. 04-12/1518 din 18 iulie 2019 și nr. 04-12/3215 din 27 noiembrie 2019), [REDACTED] (solicitarea nr. 04-12/1519 din 18 iulie 2019), informații și documente necesare desfășurării controlului.

Prin informația prezentată de [REDACTED], prin serisoarea nr. [REDACTED]/824 din 23 iulie 2019, înregistrată în cadrul Autorității cu nr. 3092 la 25 iulie 2019, ca răspuns la solicitarea nr. 04-12/1518 din 18 iulie 2019, s-a stabilit că dl Turcan Mihail a deținut mandatul de primar al s. Ermoclia, r. Ștefan Vodă, validat prin Hotărârea Curții de Apel Chișinău din **02 iulie 2015** (dosarul nr. 3r-485/15).

De remarcat este faptul că dl Turcan Mihail, deține și în prezent mandatul de primar al s. Ermoclia, r. Ștefan Vodă, obținut în urma alegerilor locale generale din 20 octombrie 2019 și

validat prin Hotărârea Judecătorei Căușeni (sediul Ștefan Vodă) din 01 noiembrie 2019, fapt confirmat prin scrisoarea [REDACTED] nr. [REDACTED]/1638 din 28 noiembrie 2019, înregistrată în cadrul Autorității cu nr. 6774 la 03 decembrie 2019, ca răspuns la solicitarea nr. 04-12/3215 din 27 noiembrie 2019.

Ca răspuns la solicitarea nr. 04-12/1519 din 18 iulie 2019 adresată [REDACTED], [REDACTED], a parvenit scrisoarea dlui [REDACTED], reprezentantul dlui Țurcan Mihail (în baza procurii din 29 iulie 2019), înregistrată în cadrul Autorității Naționale de Integritate cu nr. 3372 la 06 august 2019, la care a atașat copiile autentificate a mai multor acte (anexate la dosarul de control), cu referire la obiectul controlului **prezentînd următoarele:**

- Scrisoarea de răspuns nr. [REDACTED] din 29 iulie 2019 semnată de primarul Țurcan Mihail;
- Dispoziția nr. [REDACTED] din 01.09.2015 cu privire la crearea comisiei de achiziționare a bunurilor și serviciilor prin cererea ofertelor de prețuri;

- Procesul verbal nr. [REDACTED] din 07.12.2015 al ședinței grupului de lucru pentru achiziții, privind deschiderea ofertelor depuse în cadrul Cererii Ofertelor de Prețuri nr. [REDACTED]/15 din 07.12.2015 privind achiziționarea paielor balotate;

- Ofertele de preț ale G.Ț. „[REDACTED]”, SRL „[REDACTED]”, SRL „[REDACTED]”;

- Procesul verbal nr. [REDACTED] din 07.12.2015 al ședinței grupului de lucru pentru achiziții, privind evaluarea ofertelor de prețuri depuse în cadrul Cererii Ofertelor de Prețuri nr. [REDACTED]/15 din 07.12.2015 privind achiziționarea paielor balotate;

- Contractul nr. [REDACTED] din 09.12.2015 privind achiziția prin procedura Cererii Ofertelor de Prețuri a bunurilor (serviciilor) și anexa acestuia, încheiat între SRL „[REDACTED]”, reprezentată de [REDACTED] și Țurcan Mihail, primar al s. Ermoclia, r. Ștefan Vodă;

- Factura fiscală cu nr. [REDACTED] din 13.03.2017;

- Contractul nr. [REDACTED] din 29.11.2017 de achiziționare și anexa acestuia, încheiat între SRL „[REDACTED]”, reprezentată de [REDACTED] și Țurcan Mihail, primar al s. Ermoclia, r. Ștefan Vodă;

- Contractul nr. [REDACTED] din 04.05.2018 de achiziționare a serviciilor prestate cu tractorul și anexa acestuia, încheiat între SRL „[REDACTED]”, reprezentată de [REDACTED] și Țurcan Mihail, primar al s. Ermoclia, r. Ștefan Vodă;

- Contractul nr. [REDACTED] din 26.07.2018 de achiziționare a paielor balotate și anexa acestuia, încheiat între SRL „[REDACTED]”, reprezentată de [REDACTED] și Țurcan Mihail, primar al s. Ermoclia, r. Ștefan Vodă;

- Contractul nr. [REDACTED] din 07.05.2019 de achiziționare a paielor balotate și anexa acestuia, încheiat între SRL „[REDACTED]”, reprezentată de [REDACTED] și Țurcan Mihail, primar al s. Ermoclia, r. Ștefan Vodă;

- Regulamentul de organizare și funcționare a Primăriei s. Ermoclia.

În urma consultării Registrului informațional de Stat „Registrul de Stat al Populației”, s-a stabilit că dl [REDACTED], este fiul dlui Țurcan Mihail, confirmîndu-se astfel relația de rudenie *tată-fiu* dintre cei doi.

Potrivit informației despre contribuabil din [REDACTED] și a informației existente în [REDACTED] (anexată la materialele dosarului de control), se atesă că dl Țurcan Mihail este fondatorul SRL „[REDACTED]” (cod fiscal [REDACTED]), iar în perioada 04.05.1999-15.07.2015 a exercitat și funcția de director (administrator) al acestei societăți.

Începînd cu 15.07.2015 pînă în prezent, funcția de **director (administrator) al SRL „[REDACTED]”, este exercitată de către dl [REDACTED], fiul primarului Țurcan Mihail.**

Coroborînd toate informațiile reflectate mai sus, inspectorul de integritate atesă următoarele:

Prin Dispoziția nr. [REDACTED] din 01.09.2015, în cadrul Primăriei s. Ermoclia, r. Ștefan Vodă a fost creată comisia de achiziționare a bunurilor și serviciilor prin cererea ofertelor de prețuri în componența căreia, în calitate de președinte al comisiei se află dl Țurcan Mihail, primar al s. Ermoclia.

În cele din urmă inspectorul de integritate remarcă, că dl Țurcan Mihail, primar al s. Ermoclia, în perioada de pînă la intrarea în vigoare a Legii nr. 133/2016 privind declararea averii

și intereselor personale (01.08.2016), fiind în același timp și președinte al comisiei de achiziții, a participat și a luat decizii în privința societății comerciale (SRL, [REDACTED]), în care persoana apropiată - (fiul) [REDACTED] este director (administrator).

În acest sens au fost a încheiate/semnate următoarele acte juridice:

- Procesul verbal nr. [REDACTED] din 07.12.2015 al ședinței grupului de lucru pentru achiziții, privind evaluarea ofertelor de prețuri depuse în cadrul Cererii Ofertelor de Prețuri nr. [REDACTED]/15 din 07.12.2015 privind achiziționarea paielei balotate, *prin care s-a desemnat câștigător SRL, [REDACTED]*;

- Contractul nr. [REDACTED] din 09.12.2015 privind achiziția prin procedura Cererii Ofertelor de Prețuri a bunurilor (serviciilor) – paie balotate și anexa acestuia, încheiat între SRL, [REDACTED], reprezentată de [REDACTED] și Țurcan Mihail, primar al s. Ermoclia, r. Ștefan Vodă;

De menționat că în perioada de referință, dl Țurcan Mihail, aflându-se în exercitiul mandatului de primar al s. Ermoclia, r. Ștefan Vodă, *deținea calitatea de subiect al declarării*, în conformitate cu prevederile art. 3 alin. (1), lit. a) din Legea nr. 16/2008 cu privire la conflictul de interese (în vigoare până la 01.08.2016) - în continuare Legea nr. 16/2008.

În cele din urmă, dat fiind faptul că încheierea/semnarea actelor sus menționate a avut loc în perioada de acțiune a Legii nr. 16/2008, inspectorul de integritate consideră că situația respectivă urmează a fi analizată prin prisma prevederilor legale a acestei legi.

Astfel, potrivit art. 2 din Legea nr. 16/2008, *conflictul de interese* reprezintă conflictul dintre exercitarea atribuțiilor funcției deținute și interesele personale ale persoanelor prevăzute la art. 3, în calitatea lor de persoane private, care ar putea influența necorespunzător îndeplinirea obiectivă și imparțială a obligațiilor și responsabilităților ce le revin potrivit legii; și *interes personal* reprezintă orice interes, material sau nematerial, al persoanelor prevăzute la art. 3 care rezultă din necesitățile sau intențiile personale ale acestora, din activități care altfel pot fi legitime în calitate de persoană privată, din relațiile lor cu persoane apropiate sau persoane juridice, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile personale cu partide politice, cu organizații necomerciale și cu organizații internaționale, precum și care rezultă din preferințele sau angajamentele acestora.

Conform art. 5, alin. (1) al Legii nr. 16/2008, dl Țurcan Mihail, *în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu avea obligația de a lua decizii conducând-se de legislația corespunzătoare și de politica statului în domeniul respectiv, ținând cont de interesul public și renunțând la interesele personale.*

Potrivit art. 5, alin. (2) al aceleiași legi, dl Țurcan Mihail avea obligația de a *renunța la interesele personale, ce pot compromite deciziile oficiale, luate cu participarea lor, sau să se abțină de la participarea la luarea sau executarea unor astfel de decizii, dacă acestea pot fi compromise de interesele lor personale sau de apartenența lor la anumite organizații.*

La fel, potrivit art. 9, alin. (1) și art. 11 ale Legii nr. 16/2008, dl Țurcan Mihail *urma să informeze imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, în scris, șeful ierarhic sau organul ierarhic superior despre interesul, al său ori al persoanelor apropiate, legat de decizia pe care trebuie să o ia personal sau la luarea căreia trebuie să participe, ori de acțiunea pe care trebuie să o întreprindă în îndeplinirea atribuțiilor sale de serviciu, fiind responsabil pentru identificarea intereselor sale personale, care ar putea intra sau sânt în conflict cu îndatoririle sale oficiale, precum și pentru soluționarea pozitivă a conflictului de interese.*

Potrivit anexei din Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, *primarul este o persoană cu funcție de demnitate publică*, fiindu-i aplicabile atât prevederile Legii nr. 768/2000 privind statutul alesului local, cât și ale Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală.

După intrarea în vigoare a Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, prin care a fost abrogată Legea 16/2008, dl Țurcan Mihail, deținând o funcție de demnitate publică prevăzută în anexa la Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică (*primar al s. Ermoclia, r. Ștefan Vodă*), *deține calitatea de subiect al declarării averii și intereselor personale* potrivit art. 3, alin. (1), lit. a) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

Astfel, inspectorul de integritate remarcă că în perioadă respectivă dl Țurcan Mihail, la fel

a încheiat/semnat acte juridice (contracte) cu societatea comercială (SRL, [redacted]) în care persoana apropiată - (fiul) [redacted] este director (administrator), după cum urmează:

- Contractul nr. [redacted] din 29.11.2017 de achiziționare – paie balotate și anexa acestuia, încheiat între SRL, [redacted], reprezentată de [redacted] și Turcan Mihail, primar al s. Ermoclia, r. Ștefan Vodă;

- Contractul nr. [redacted] din 04.05.2018 de achiziționare a serviciilor prestate cu tractorul și anexa acestuia, încheiat între SRL, [redacted], reprezentată de [redacted] și Turcan Mihail, primar al s. Ermoclia, r. Ștefan Vodă;

- Contractul nr. [redacted] din 26.07.2018 de achiziționare a paielor balotate și anexa acestuia, încheiat între SRL, [redacted], reprezentată de [redacted] și Turcan Mihail, primar al s. Ermoclia, r. Ștefan Vodă;

- Contractul nr. [redacted] din 07.05.2019 de achiziționare a paielor balotate și anexa acestuia, încheiat între SRL, [redacted], reprezentată de [redacted] și Turcan Mihail, primar al s. Ermoclia, r. Ștefan Vodă;

Potrivit art. 10, alin. (1) al Legii nr. 768 din 02.02.2000 privind statutul alesului local, primarul este dator să fie demn de încrederea alegătorilor, să contribuie prin exemplu personal la consolidarea autorității administrației publice locale pe care o reprezintă, onorarea obligațiilor civice, asigurarea ordinii publice și la respectarea legislației.

Conform art. 11, alin. (2) din Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, demnitarul este obligat să respecte întocmai regimul juridic al conflictului de interese.

Potrivit art. 2, din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale,

conflict de interese reprezintă situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii;

interes personal este orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale;

persoană apropiată este soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sânge sau prin adopție cu subiectul declarării (părinte, frate/soră, bunică/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, soacru/soacra, ginere/noră);

Conform art. 12, alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sânt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

În conformitate cu art. 12, alin. (4), lit. (a) și (b) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, dl Turcan Mihail, exercitând funcția de primar al s. Ermoclia, r. Ștefan Vodă, era obligat să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află și să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică până la soluționarea conflictului de interese.

Art. 12 alin. (5) din aceeași lege prevede că „Informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face pînă la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate

influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică”.

În conformitate cu art. 12, alin. (7) al Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, dl Țurcan Mihail, exercitând funcția de primar al s. Ermoclia, r. Ștefan Vodă, era obligat să informeze Autoritatea Națională de Integritate imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre orice situație de conflict de interese real în care se află, în modul stabilit la alin.(5) al prezentei legi.

Art. 14, alin. (2) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, statuează: „Conflictul de interese real se soluționează de către subiectul declarării, conducătorul organizației publice, Autoritatea Națională de Integritate sau Consiliul de Integritate, după caz.”.

Conform art. 14, alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, *până la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării, în persoana dlui Țurcan Mihail, îi este interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii.*

Potrivit art. 14, alin. (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, *subiectului declarării, în persoana dlui Țurcan Mihail, poate soluționa conflictul de interese real în care se află prin abținerea de la rezolvarea cererii demersului, de la emiterea/adoptarea actului administrativ, de la încheierea actului juridic, de la participarea la luarea unei decizii sau luarea deciziei/votare, informând toate părțile vizate de decizia respectivă în privința măsurilor luate pentru a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor.*

Potrivit art. 12, alin. (10) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, **conflictul de interese consumat reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7).**

În vederea asigurării respectării dreptului la apărare, prin scrisoarea nr. 04-12.2851 din 04 noiembrie 2019, recepționată la 08 noiembrie 2019, dl Țurcan Mihail a fost invitată la sediul Autorității Naționale de Integritate, pentru a-și **prezenta punctul de vedere** asupra obiectului controlului.

La 26 noiembrie 2019, în cadrul Autorității Naționale de Integritate, cu nr. 6538 a fost înregistrat punctul de vedere a dlui Țurcan Mihail în care a indicat că: „*În fapt la data de 09.12.2015, în baza procesului verbal a grupului de lucru nr. [REDACTAT] din 07 decembrie 2015, a fost încheiat între Primăria s. Ermoclia și SRL, [REDACTAT], contractul cu nr. [REDACTAT] în sumă de [REDACTAT] lei privind livrarea a 100 tone de paie balotate.*

Ulterior prin factura fiscală cu nr. [REDACTAT] din 13.03.2017, SRL, [REDACTAT] a transmis cu titlu gratuit 120 tone paie balotate Primăriei s. Ermoclia.

Prin contractul de achiziție nr. [REDACTAT] din 29 noiembrie 2017, a fost achiziționat de la SRL, [REDACTAT] 55 de tone de paie balotate în sumă de [REDACTAT] lei.

La 26 iulie 2018 prin contractul de achiziție nr. [REDACTAT] a mai fost achiziționat de la agentul economie supranumit, 70 de tone de paie balotate în sumă de [REDACTAT] lei, prin contractul de achiziție nr. [REDACTAT] din 04.05.2018, au fost prestate servicii de transportare cu tractorul și anume a nisipului și a pământului la cimitir, inclusiv a gunoierului din sat la râpa chisăliței, în sumă de [REDACTAT] lei, totodată Primăria s. Ermoclia, la data de 07.05.2019 prin contractul nr. [REDACTAT], a mai achiziționat de la SRL, [REDACTAT] 30 de tone de paie balotate, în sumă de [REDACTAT] lei cu TVA.

Din cele menționate, opiniază că aflându-se într-o situație stridentă, și anume necesitatea de aprovizionare cu biomasă a grădiniței de copii „[REDACTAT]” din localitate, unde sistemul de încălzire este pe combustibil de biomasă și totodată lipsa unor agenți economici din localitate/raion, care ar putea presta servicii de balotare, depozitare, încărcare descărcare manual, transportarea paielor balotate, și reeșind din faptul că unicul agent economie este SRL, [REDACTAT], printre toate genurile de activitate, dispune de materie primă, tehnologie agricolă și angajați, a decis de a încheia contractele supramenționate.

Menționează că, aflându-se în funcția de primar al s. Ermocila, pe perioada de activitate a întregului mandat, semnând aceste contracte cu SRL „[REDACTAT]”, nu a urmărit careva scopuri ilicite, ce ar putea aduce prejudicii bugetului local.

Totodată comunică că la semnarea acestor contracte nu a declarat conflictele de interese reale apărute, la momentul încheierii de către dînsul a actelor juridice ce vizează persoana apropiată (fiul) [REDACTAT] și SRL „[REDACTAT]”, din neatenție. Suplimentar declară că în vara anului 2015 pentru prima dată a fost ales în funcția de primar și nu cunoștea în detaliu despre modul de corect de perfectare a declarațiilor cu privire la venituri și proprietăți, fapt prin care și explică unele erori la întocmirea acestora.

La fel comunică că nu a cunoscut despre necesitatea declarării tranzacțiilor încheiate cu SRL „[REDACTAT]” la momentul încheierii acestora precum și situația de aflare în conflict de interese.

Aflînd despre acest lucru, în scopul atenuării consecințelor economice încheiate, a organizat livrarea gratuită către SRL „[REDACTAT]” a peste 200 tone de paie balotate în sumă de circa [REDACTAT] lei pentru necesitățile primăriei s. Ermocila.

Asfel suma donațiilor acoperă suma celorlalte tranzacții pecuniare”.

În Registrul declarațiilor privind conflictele de interese al Autorității Naționale de Integritate (informație anexată la materialele dosarului de control) nu sunt prezente înregistrări despre careva declarații adresate Autorității Naționale de Integritate de către dl Țurcan Mihail, prin care ar fi solicitat soluționarea cărorva conflicte de interese reale în care s-a aflat.

Mai mult ca atât, însă-și dl Țurcan Mihail în punctul de vedere prezentat, confirmă că nu a declarat conflictele de interese reale apărute la momentul încheierii actelor juridice ce vizează persoana apropiată (fiul) [REDACTAT] și SRL „[REDACTAT]”.

Prin urmare se atestă că dna dl Țurcan Mihail nu a informat/nu a declarat și respectiv nu a soluționat conflictele de interese reale în care se afla.

Analizînd minuțios cele relatate de dl Țurcan Mihail în punctul său de vedere, inspectorii de integritate consideră că **responsabilitatea de a se conforma prevederilor legii este o obligație a dlui Țurcan Mihail, iar cunoașterea sau necunoașterea legii nu exonerează de răspundere.**

Asfel, necunoașterea legii invocată de dl Țurcan Mihail, precum că „...nu a cunoscut despre necesitatea declarării tranzacțiilor încheiate cu SRL „[REDACTAT]” la momentul încheierii acestora precum și situația de aflare în conflict de interese...”, or „...nu a declarat conflictele de interese reale apărute, la momentul încheierii de către dînsul a actelor juridice ce vizează persoana apropiată (fiul) [REDACTAT] și SRL „[REDACTAT]”, din neatenție...” nu reprezintă o scuză plauzibilă întru justificarea exonerării de răspundere generată de conflictele de interese abordate în prezenta speță (nemo legem ignorare censetur), în contextul în care este axiomatic că relațiile sociale sunt guvernate de norme juridice, iar actele normative (în care sunt materializate normele juridice) indiferent de forța juridică și organul emitent, pentru asigurarea cunoașterii și opozabilității lor, se publică în corespundere cu art. 56 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative (anterior Legea cu privire la actele legislative), în Registrul de stat al actelor juridice, precum și în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau, după caz, în monitoarele oficiale ale raioanelor, municipiilor și ale unităților teritoriale autonome cu statut juridic special ori în Registrul actelor locale, prezumându-se cunoașterea de către toți destinatarii legii a regulilor de conduită impuse, informația fiind accesibilă publicului.

Și nimeni nu poate fi considerat că nu cunoaște legea, *adagiu latin* ce exprimă principiul potrivit căruia se prezumă că toată lumea cunoaște legea și nimeni nu poate fi apărat de răspundere invocând necunoașterea prevederilor ei; eroarea de drept nu exonerează de răspundere. Cunoașterea și respectarea legilor este o îndatorire primordială a tuturor cetățenilor, înscrisă în Constituție. Cunoașterea și respectarea legii definește atitudinea civică, comportamentul etic, grija față de valorile sociale, apărute și promovate prin actele normative, față de interesele fundamentale ale întăririi și dezvoltării societății. Legile și celelalte acte normative sunt aduse la cunoștința cetățenilor prin publicarea lor în „Monitorul Oficial al Republicii Moldova”.

În ce privește afirmația precum că „...Aflînd despre acest lucru, în scopul atenuării consecințelor economice încheiate, a organizat livrarea gratuită către SRL „[REDACTAT]” a peste 200 tone de paie balotate în sumă de circa [REDACTAT] lei pentru necesitățile primăriei s.

Ermoclia...”, inspectorul de integritate remarcă că dl Țurcan Mihail, a încheiat (semnat în cele din urmă acte juridice (contracte) cu societatea comercială (SRL, [REDACTED]) în care persoana apropiată - (fiul) [REDACTED] este director (administrator), adminișnd astfel **consumarea conflictelor de interese**, în conformitate cu art. 12, alin. (10) al Legii 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

Conform art. 38 alin. (1), lit. a) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

Potrivit art. 23, alin. (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, *fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese, constituie temei pentru răspunderea contravențională sau penală și pentru revocarea, destituirea sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.*

Conform art. 23 alin. (6) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, *subiectul declarării eliberat sau destituit din funcție potrivit prevederilor alin.(3) - (5) este decăzut din dreptul de a mai exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării sau destituirii din funcția publică ori de demnitate publică respectivă sau din data încetării de drept a mandatului său. Dacă persoana a ocupat o funcție eligibilă, ea nu mai poate ocupa aceeași funcție pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului.*

Potrivit art. 23 alin. (8) al Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, Autoritatea Națională de Integritate ține Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

În conformitate cu art. 22, alin. (1), lit. (b) din Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, *exercitarea mandatului încetează în caz de stabilire, prin actul de constatare rămas definitiv, a încheierii directe sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, luării sau participării la luarea unei decizii fără soluționarea conflictului de interese real în conformitate cu prevederile legislației privind reglementarea conflictului de interese.*

Totodată, inspectorul de integritate menționează că potrivit prevederilor art. 5, alin. (4), lit. a¹) din Legea nr. 768/200 cu privire la statutul alesului local și art. 28, alin. (2), lit. d¹) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, *mandatul de primar încetează înainte de termen în caz de stabilire, prin actul de constatare rămas definitiv, a emiterii adoptării de către acesta a unui act administrativ, încheierii directe sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, luării sau participării la luarea unei decizii fără soluționarea conflictului de interese real în conformitate cu prevederile legislației privind reglementarea conflictului de interese.*

În urma examinării materialelor acumulate în dosarul de control, punctul de vedere al persoanei supuse controlului și prevederile legale ce guvernează speța, inspectorul de integritate concluzionează că dl Țurcan Mihail, exercitând funcția de primar al s. Ermoclia, r. Ștefan Vodă, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin:

✓ nedeclararea în termenul legal a conflictelor de interese în conformitate cu art. 12, alin. (4), lit. (a) - (b), art. 12, alin. (5), alin.(7) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

✓ nesoluționarea conflictelor de interese reale în conformitate cu art. 14, alin. (2) - (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

✓ participarea și luarea deciziilor în privința societății comerciale (SRL, [REDACTED]), în care persoana apropiată - (fiul) [REDACTED] este director (administrator), precum și semnarea actelor juridice (contractelor) după cum urmează:

- Procesul verbal nr. [REDACTED] din 07.12.2015 al ședinței grupului de lucru pentru achiziții, privind evaluarea ofertelor de prețuri depuse în cadrul Cererii Ofertelor de Prețuri nr. [REDACTED]/15 din 07.12.2015 privind achiziționarea paielor balotate, prin care s-a desemnat câștigător SRL [REDACTED];

- Contractul nr. [REDACTED] din 09.12.2015 privind achiziția prin procedura Cererii Ofertelor de Prețuri a bunurilor (serviciilor) – paie balotate și anexa acestuia, încheiat între SRL [REDACTED], reprezentată de [REDACTED] și Țurcan Mihail, primar al s. Ermoelia, r. Ștefan Vodă;

- Contractul nr. [REDACTED] din 29.11.2017 de achiziționare -- paie balotate și anexa acestuia, încheiat între SRL [REDACTED], reprezentată de [REDACTED] și Țurcan Mihail, primar al s. Ermoelia, r. Ștefan Vodă;

- Contractul nr. [REDACTED] din 04.05.2018 de achiziționare a serviciilor prestate cu tractorul și anexa acestuia, încheiat între SRL [REDACTED], reprezentată de [REDACTED] și Țurcan Mihail, primar al s. Ermoelia, r. Ștefan Vodă;

- Contractul nr. [REDACTED] din 26.07.2018 de achiziționare a paielor balotate și anexa acestuia, încheiat între SRL [REDACTED], reprezentată de [REDACTED] și Țurcan Mihail, primar al s. Ermoelia, r. Ștefan Vodă;

- Contractul nr. [REDACTED] din 07.05.2019 de achiziționare a paielor balotate și anexa acestuia, încheiat între SRL [REDACTED], reprezentată de [REDACTED] și Țurcan Mihail, primar al s. Ermoelia, r. Ștefan Vodă;

fapt prin care a admis **consumarea conflictelor de interese**, în conformitate cu art. 12, alin. (10) al Legii 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

Din aceste raționamente, în conformitate cu prevederile art. 19, 35-38 și 39 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, art. 23, alin. (4), (6) și (8) din Legea 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, art. 22, alin. (1), lit. (b) din Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, art. 5, alin. (4), lit. a¹) din Legea 768/2000 privind statutul alesului local și art. 28, alin. (2), lit. d¹) din Legea 436/2006 privind administrația publică locală, inspectorul de integritate,-

DECIDE:

1. Se constată că dl Țurcan Mihail, exercitând funcția de primar al s. Ermoelia, r. Ștefan Vodă, a încăleat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin:

✓ nedeclararea în termenul legal a conflictelor de interese în conformitate cu art. 12, alin. (4), lit. (a) - (b), art. 12, alin. (5), alin. (7) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

✓ nesoluționarea conflictelor de interese reale în conformitate cu art. 14, alin. (2) - (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

✓ participarea și luarea deciziilor în privința societății comerciale (SRL [REDACTED]) în care persoana apropiată - (fiul) [REDACTED] este director (administrator), precum și semnarea actelor juridice (contractelor) cu aceasta, fapt prin care a admis **consumare conflictelor de interese**, în conformitate cu art. 12, alin. (10) al Legii 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

2. Se sesizează [REDACTED], în termen de 5 zile din momentul în care actul de constatare va rămâne definitiv, în vederea inițierii procedurii de revocare a dlui Țurcan Mihail din funcția de primar al s. Ermoelia, r. Ștefan Vodă.

3. Se decade, dl Țurcan Mihail, din dreptul de a exercita funcții publice și funcții de demnitate publică, inclusiv funcția de primar, pe o perioadă de 3 ani, din data încetării înainte de termen a mandatului.

4. Se înscrie, dl Țurcan Mihail, după încetarea înainte de termen a mandatului, în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

5. Se aduce la cunoștința dlui Țurcan Mihail actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta, în termen de 15 zile de la primirea acestuia în instanța de contencios administrativ.

**Inspector de integritate
al Inspectoratului de Integritate**

[REDACTED]

Sergiu POPA